

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

ДРС відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про рекламу» (далі – проект постанови), а також документи, що надані до нього листом Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 13.06.2023 № 15.1.3-2/13407.

За результатами проведеного аналізу проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

проектом постанови пропонується внести зміни до Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про рекламу (далі – проект Змін) з метою забезпечення відповідності актів Кабінету Міністрів України змінам, які було внесено до Закону України «Про рекламу» та законів України, що регулюють питання відповідальності за порушення законодавства: про рекламу тютюнових виробів, електронних сигарет, заправних контейнерів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускається така продукція, про рекламу дитячого харчування.

Зазначений проект постанови вже знаходився на розгляді в ДРС (лист Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 02.11.2022 № 15.1.3-5/16766). За результатами опрацювання проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу було прийнято

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 286 від 04.07.2023

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000088690000BAEF0100

Дійсний: з 13.06.2023 14:27:07 по 13.06.2024 14:27:07

рішення про відмову в погодженні проекту регуляторного акту від 24.11.2022 № 450/0/45-22.

При опрацюванні повторно наданого на розгляд до ДРС проекту постанови встановлено, що розробником під час його підготовки частково враховані зауваження, викладені ДРС у попередньому листі, тому проект постанови не може бути погоджений у запропонованій редакції, оскільки розробником не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону.

Так, абзацом дев'ятнадцятим пункту 5 проекту Змін передбачається рекламування електронних сигарет, заправних контейнерів, пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів інтелектуальної власності, під якими випускається ця продукція, за допомогою проведення заходів рекламного характеру (крім спеціальних виставкових заходів електронних сигарет, заправних контейнерів, пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, за умови, що на такі заходи допускаються лише працівники підприємств, які мають ліцензію на оптову торгівлю електронними сигаретами, заправними контейнерами, пристроями для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, або виробництво цієї продукції).

Слід зазначити, що Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон про ліцензування) регулює суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, визначає виключний перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, встановлює уніфікований порядок їх ліцензування, нагляд і контроль у сфері ліцензування, відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності.

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 7 Закону про ліцензування ліцензуванню підлягає, зокрема, виробництво і торгівля тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, яка ліцензується відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального».

З огляду на викладене, абзац дев'ятнадцятий пункту 5 проекту Змін потребує доопрацювання в частині виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню з урахуванням пункту 7 частини першої статті 7 Закону про ліцензування.

Крім того, Пунктом 2 Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну» внесено зміни в частину першу статті 22 Закону України «Про рекламу», зокрема, передбачено, що, забороняється будь-яка реклама та стимулювання продажу тютюнових виробів, електронних сигарет, заправних контейнерів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пристроїв

для споживання 2 тютюнових виробів без їх згоряння, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби, електронні сигарети, заправні контейнери, рідини, що використовуються в електронних сигаретах, пристрої для споживання тютюнових виробів без їх згоряння (крім випадків, передбачених законом), у тому числі: на транспортних засобах та обладнанні; за допомогою заходів рекламного характеру; у місцях проведення масових заходів політичного, освітнього, релігійного, спортивного характеру та розважальних заходів; у мережі Інтернет, соціальних чи інших цифрових мережах. Отже абзац 9 частини першої статті 22 Закону України «Про рекламу» має чітке застереження реклами та стимулювання продажу у мережі Інтернет, соціальних чи інших цифрових мережах.

Проте, абзац дванадцятий підпункту 3 пункту 4 проекту Змін передбачає, що за порушення законодавства про рекламу алкогольних напоїв, тютюнових виробів штрафи накладаються, зокрема, за надсилання повідомлень невизначеному колу осіб поштою, електронною поштою, повідомлень на мобільні телефони, поширення відеодисків, відеоматеріалів, компакт-дисків, комп'ютерних та інших ігор, розміщення будь-якої інформації в мережі Інтернет, включаючи соціальні мережі чи інші цифрові мережі, з метою стимулювання продажу тютюнових виробів

Таким чином, доповнення «з метою стимулювання продажу тютюнових виробів» не узгоджується із нормами Закону України «Про рекламу», внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну», порушує вимоги статті 5 Закону в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти, а також викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Варто зазначити, що вказані вище норми надають можливість, всупереч вимогам Закону України «Про рекламу», уникнення відповідальності за відповідні публікації у мережі Інтернет, соціальних чи інших цифрових мережах за умови обґрунтування іншої мети ніж стимулювання продажу тютюнових виробів або, взагалі, за відсутності такої мети.

Крім того, засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів,

визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проекту акта (далі – АРВ).

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проекту постанови в повній мірі не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами) (далі – Методика).

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Однак розробник обмежився виключно текстовим і формальним описом вигод і витрат держави та суб'єктів господарювання від застосування Альтернативи 1 «Залишення ситуації без змін».

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблицях «Оцінка впливу на сферу інтересів держави» та «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» встановлено, що витрати на виконання вимог за Альтернативою 1 взагалі не проаналізовано, а лише формально вказано, що витратами для суб'єктів буде порушення вимог законодавства, а для держави потенційні ризики щодо порушення прав суб'єктів господарювання, що не відображає і не відповідає змісту положень проекту постанови та Розділів I та II АРВ.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держави, суб'єкти господарювання).

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акта

розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики: доцільності, ефективності та збалансованості, визначених вимогами статті 4 Закону; статті 5 Закону, в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», ДРС

вирішила:

відмовити в погодженні проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про рекламу».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР